

Scilla bifolia

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam is *Scilla bifolia* L. Het geslacht *Scilla* heeft een onzekere etymologie, maar komt mogelijk van het Griekse *skullein* (schaden/vergiftigen) vanwege de giftigheid van de bol, of van *schidzoo* (splijten), verwijzend naar de structuur van de bolschubben. De soortaanduiding *bifolia* is afgeleid van het Latijnse *bi-* (twee) en *folium* (blad), wat 'tweebladig' betekent en verwijst naar de twee grondstandige, lijnvormige bladeren die meestal per bol aanwezig zijn. De Nederlandse naam is Vroege sterhyacint.

Taxonomie

Scilla bifolia is een overblijvende plant die groeit vanuit een ondergrondse bol en behoort tot de orde Asparagales. De planten werden voorheen ingedeeld in de Liliaceae (Liliefamilie) of de Hyacinthaceae (Hyacinthaceae), maar de meest recente en geaccepteerde classificatie plaatst het geslacht in de Aspergefamilie.

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Asparagales*
- Familie: *Asparagaceae*
- Geslacht: *Scilla*
- Soort: *S. bifolia*

Synoniemen

Er zijn verschillende synoniemen bekend, met name van vroegere beschrijvingen of lagere taxonomische rangen die nu als onderdeel van de soort worden beschouwd. Een voorbeeld van een homotypisch synoniem is *Scilla bifolia* subsp. *praecox* (Willd.) K.Richt. (volgens WCSP een synoniem van de geaccepteerde soort).

Variëteiten en cultivars

Scilla bifolia is een populaire verwilderingsbol en heeft enkele cultivars die voornamelijk verschillen in bloemkleur of bloemgrootte.

Cultivars en variëteiten zijn onder andere:

- *S. bifolia* 'Alba' (witte bloemen)
- *S. bifolia* 'Rosea' (roze, soms bijna witte, bloemen)
- *S. bifolia* 'Pink Giant' (een violette, steriele cultivar)
- *S. bifolia* 'Zwanenburg' (helderblauwe bloemen)
- *S. bifolia* 'Grandiflora' (grote, iets blauwere bloemen)
- *S. bifolia* 'Tmolusi' (grotere bloemen met een wit hartje)
- *S. bifolia* 'Atrocaerulea' (forse groei met donkerblauwe bloemen)
- *S. bifolia* 'Paillida' (lichtblauwe bloemen)

Familie

De soort behoort tot de familie *Asparagaceae*, oftewel de Aspergefamilie.

Hoogte

Dit is een laagblijvend bolgewas. De volwassen hoogte van de gehele plant ligt doorgaans tussen de 10 en 20 centimeter.

Bloemkleur

De meest voorkomende bloemkleur van de wilde soort is diep violetblauw tot gentiaanblauw. Door veredeling zijn er cultivars in wit, roze en verschillende tinten blauw en paars ontstaan. De bloemen zijn stervormig en wijzen naar boven.

Bladkleur

Het blad van de Vroege sterhyacint is lijnvormig, lang en spits, en meestal groen. Karakteristiek zijn de twee (soms meer) grondstandige bladeren per bol.

Bloeiperiode

Zoals de Nederlandse naam al aangeeft, is dit een vroege bloeier. De bloeiperiode ligt doorgaans in het zeer vroege voorjaar, van maart tot begin april.

Standplaats

Scilla bifolia gedijt goed in de volle zon tot halfschaduw, en is zeer geschikt voor verwildering onder bladverliezende bomen en struiken, en in stinzenmilieus. De plant stelt prijs op een humeuze, vochtige, maar goed doorlatende grond om rotten van de bol in de winter te voorkomen.

Herkomst

De Vroege sterhyacint is inheems in een groot gebied van Europa en West-Azië, met name Midden- en Zuid-Europa en het westen van Rusland tot aan Turkije en Syrië. In West-Europa komt de plant vaak voor als ingeburgerde stinsenplant, aangeplant vanuit de zeventiende eeuw.

Soort gewas

Het is een kruidachtige overblijvende plant (*perennial*), specifiek een voorjaarsbloeiend bolgewas. De plant wordt gewaardeerd als verwilderingsplant en stinsenplant.

Vermeerderingswijze

De plant vermeerdert zich door zaad en door broedbollen die zich aan de moederbol vormen. De zaden worden vaak verspreid door mieren, waardoor de plant in de loop der jaren in groepen of tapijten kan verwilderen.

Klimaatzone

Scilla bifolia is een zeer winterharde plant, geschikt voor USDA hardheidszones 5 tot 9. De plant is goed vorstbestendig.

Insecten

Vanwege de zeer vroege bloeitijd in maart en april is *Scilla bifolia* een belangrijke en welkome nectarbron voor de eerste ontwakende bijen en hommels in het voorjaar, wanneer er nog weinig andere bloeiende planten beschikbaar zijn.

Bronvermelding

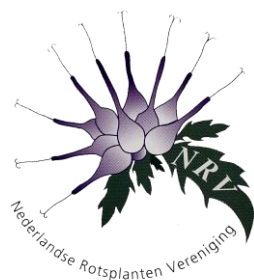
<http://www.theplantlist.org/tpl1.1/record/kew-350131?ref=tpl1>

<https://www.wilde-planten.nl/vroegesterhyacint.htm>

https://en.wikipedia.org/wiki/Scilla_bifolia

<https://www.allesoverbloembollen.nl/bloembollen-soorten/voorjaarsbloeiende-bolgewassen/scilla/>

<https://www.sterkebollen.nl/sterhyacint-vroege-scilla-bifolia.html>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Scilla</i> (onzekere oorsprong, mogelijk giftig); <i>bifolia</i> (tweebladig); Nederlandse naam Vroege sterhyacint.
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Orde: Asparagales, Familie: Asparagaceae, Geslacht: Scilla, Soort: S. bifolia</i>
Synoniemen	<i>Scilla bifolia</i> subsp. <i>praecox</i>
Variëteiten en cultivars	'Alba', 'Rosea', 'Pink Giant', 'Zwanenburg', 'Grandiflora', 'Tmolusi', 'Atrocaerulea', 'Paillida'
Familie	<i>Asparagaceae</i> (Aspergefamilie)
Hoogte	10 tot 20 centimeter.
Bloemkleur	Diep violetblauw tot gentiaanblauw; cultivars ook in wit, roze en paars.
Bladkleur	Groen, meestal twee lijnvormige bladeren per bol.
Bloeiperiode	Maart tot begin april (zeer vroeg voorjaar).
Standplaats	Volle zon tot halfschaduw; humeuze, vochtige, goed doorlatende grond.
Herkomst	Midden- en Zuid-Europa en West-Azië (tot Turkije en Syrië).
Soort gewas	Kruidachtige overblijvende plant, voorjaarsbloeiend bolgewas (verwilderingsbol).
Vermeerderingswijze	Zaad (vaak door mieren verspreid); broedbollen.
Klimaatzone	USDA zone 5 tot 9.
Insecten	Belangrijke, vroege nectarbron voor bijen en hommels.